

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!

The Oldest Slovene Daily in Ohio Best Advertising Medium

STEVILKA (NUMBER) 281

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), DECEMBER 1, 1942.

Kupujte VOJNE BONDE! Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio Oglasi v tem listu so uspešni

AMERIŠKA PODMORNICA JE POGREZNILA 8 JAPONSKIH LADIJ

Tri ladje so bile pogreznjene tekom ene ure. — Moštvo podmornice je opazovalo konjske dirke na obali.

BOJI V NOVI GUINEJI IN NA SOLOMONIH

WASHINGTON, 30. novembra. — Iz nocojšnjih poročil ameriškega departmenta je vidno, da nameravajo Japonci, ki so se jim izjalovili njihovi ponovni poizkusi, da bi zlo- zavezniško kontrolo na Sa- lonekem otočju, ustanoviti svojo bazo v središču arhipela. Poročila s Pacifika naznanja- jo tretji zaporedni dan, da si ameriška zračna sila prizadeva uničiti sovražno ladjeve in o- borovalne naprave na Novi Guineji, Guadalcanalu so ameriški vojniki uničili precejšnjo za- loko japonskega orožja in mu- nišev. Čin ameriške mornarice EARL HARBOR, Havaji, 30. novembra — Mornariški po- slovanje Thomas Burton Kla- rke, poveljnik neke ameriške

podmornice, je zavozil s svojo podmornico v japonske obrež- ne vode in v japonska pristani- šča, kjer je pogreznil osem so- vražnih ladij, štiri nadaljne pa tako poškodoval, da so se tudi najbrže potopile.

Potop štirih ladij tekom ene ure
Štiri ladje je potopila njego- va podmornica tekom ene ure, dve nadaljni pa je pogreznila te- kom deset minut trajajočega boja, v katerem so bombardira- le drzno podmornico japonske ladje in letala.

Opazovanje konjskih dirk
Ko se je nahajala podmornica v bližini japonskega obrežja, se je ustavila in njeno moštvo je nekaj časa opazovalo konj- ske dirke, ki so se vršile na dir- kališču v bližini obali.

Italijanski socialisti pozivajo s tajnimi manifesti ljudstvo na vstajo

Italiji ima zdaj Nemčija že 300,000 mož in 90,000 gestapovcev in drugih agentov. — Nemško vojaštvo prihaja še vedno v masah v deželo, ki je postala zdaj tarča angleških bomb.

LONDON, 30. novembra. — Italijanska stranka Italije, ki je omejiteljno svoje delova- nje na podzemlje, je izdala ma- nifest, v katerem poziva itali- jansko ljudstvo, naj vrže svoje orožje, ki so ga pripravili v vo- jni obupen položaj. Geslo manifestu je: "Dovolj fa- šizma, dovolj vojne!"

Italijanski poraz je na vidiku
Nemški manifest, čigar po- vsem kopije so dospjele tudi v London, kroži zlasti med de- lavci po tovarnah in v voj- nih centrih. "Vojaški poraz je na vidiku," je rečeno v tem ma- nifestu.

Državnega tajnika Hulla
WASHINGTON, 30. novem- bra. — Državni tajnik Cordell Hull je izjavil časninarjem, da ni bil prav nič presenečen, če bi prišlo do revolucionarni eksplozi- v Italiji, ki je naveličana voj- ne.

Poročila iz Turčije
ANKARA, Turčija, 30. no- vembra. — Diplomatski krogi v Ankari izjavljajo, da ima Italija sedaj v Italiji nad 300,000 mož vojaštva, v katerem so civilni agenti in vojni administratorji. Nemški voja- ški letalci pa se še vedno vli- vajo v Italijo po železnici, po morju.

Cinični nastopi
Ameriški radio izjavlja s ci- ničnim, katerega so zmocni so- vražni, da bo zdaj tudi Ita- lija na svoji koži občutila, kaj pomeni Italija, ki je postala zdej- ma nemška provinca, ki jo bodo branili Nemci samo v imenu, kolikor bo v njihovih ra- sli, da preprečijo zaveznikom udar na Evropo.

Kultura

DRAMSKO DRUŠTVO "IVAN CANKAR"

Člani dramskega zbora Ivan Cankar so vabljeni, da se udele- žijo redne mesečne seje jutri večer, dne 2. decembra v navad- nih prostorih.

V Chicago, Ill., je dne 14. no- vembra umrla na svojem domu za srčno hibo Terezija Kočvar, stara 67 let in doma od Metlike v Beli Krajini. Bila je vdova in zapušča štiri sinove in štiri hčere.

V Fontana, Cal., je pred dne- vi umrla Mrs. Mary Hočvar, stara 83 let in rojena v Šmarci pri Kamniku na Gorenjskem. Zapušča dva sinova. V Ameriko je prišla leta 1904.

Književnost: Zapoimol!

Te dni smo prejeli v pregled 104 strani obsegajočo lično knjižico, zbirko pesmi, ki jih je izdala Slovenska ženska zveza v Ameriki; pesmi je uredila Mrs. Albina Novak.

V predgovoru "Slovenska pe- sem — narodni biser," ki ga je napisala Mrs. Marie Prislend, predsednica S. Ž. Z., je rečeno: Slovenija, naša rodna domo- vina, ječi pod tujevo peto. Oropana je, poteptana in zani- čevana, a njeni duševni vodite- lji pognani po svetu. Sovražnik je uničil kulturna dela sloven- skih pesnikov in pisateljev z namenom, da bi hitreje potuj- čeval narod, ki je še ostal doma.

Da ohranimo naš najlepši bi- ser — narodno pesem — za ve- selejšo in jasnejšo bodočnost našega naroda onkraj morja, je Slovenska ženska zveza v A- meriki izbrala in povežala v šo- pek najmilejše in najbolj pri- ljubljene narodne pesmi. Naj- jih čuva naša ameriška Sloveni- ja do časa, ko bomo lahko za-

Zavezniško topništvo obstreljuje Bizerto

Francoska posadka v Dži- butiju, v Šomaliji, prešla na stran Angležev. — S posadko je prišlo tudi mnogo civilistov.

Zavezniški glavni stan v Al- žeriji, 30. novembra. — Angleš- ke in ameriške čete napreduje- jo počasi preko z minami pose- janih poljan, ko so prej angleš- ki padalci zavzeli neko novo le- tališče v bližini Tunisa.

Nemci se v veliki meri zana- šajo na svoja minska polja, da bodo slednja zadržala ameriške in angleške čete. Vsa poročila naznanjajo, da so nemške o- brambne črte izredno dobro or- ganizirane.

Danes izvajajo Nemci kontro- lo samo še nad eno cesto, ki ve- že Bizerto s Tunisom. Pričaku- je se, da bo tudi ta komunika- cijska zveza kmalu prerezana. Berlinski radio je sporočil, da je zdaj pričela zavezniška arti- lerijska obstreljevat Bizerto.

LONDON, 30. novembra. — Zadnja poročila naznanjajo, da se je tudi francoska posadka v Šomaliji pridružila zaveznikom in da je glavni del posadke v Džibutiju prešel na angleško stran. (Šomalija meji na Abe- sinijo).

Radio v Vichiju naznanja, da je odšlo z vojaštvom vred iz Šomalije tudi večje število ci- vilistov.

Festival zmage

V četrtek, 3. decembra, bo priredil St. Clair Center tako zvan Festival zmage. Priredi- tev bo v kopalnici na St. Clair Ave., ter se bo pričela ob de- vяти večer. Tekom programa bo- do nastopile razne skupine in posamezniki, med njimi: Haiser sestre, harmonikarji, slovenski kvartet, Helen Jelenc in He- len Erben, sestri Tomich, Viola Croyle, Whistler in All Russo pa bosta vodila orkester.

Slovinci so vlnudno vabljeni, da se udeležijo te lepe prireditve.

VESTI IZ ŽIVLJENJA AMERISKIH SLOVENCEV

V Eveleth, Minn., je pred dne- vi umrla Mary Horvat, stara 84 let, ki zapušča dva sinova. — Dalje je tam umrl John Skrin- jar, star 63 let, ki zapušča ženo, 7 sinov in 3 hčere.

Književnost: Zapoimol!

klicali naši nesrečni rodni gru- di s srčno radostjo: "Pepelni dan ni dan več tvoj, tvoj je vstajenja dan!"

Prva v zbirki je "Naša 'Zve- zina' pesem," ki jo je zložil I- van Zorman. Poleg tiskanega natasa je tudi faksimile pesni- kovega rokopisa. Leo Zakraj- šek je prispeval "Pesem sloven- sko," Ivan Zupan pa "Našo pesem."

Po kratkem posvetilu "V spo- min trpljenja Slovenskega na- roda v drugi svetovni vojni. — Slovenska ženska zveza v A- meriki poklanja naslednje pesmi- ce," so zbrane naše prelepe na- rodne pesmi, kratek drugi del pa obsega nabožne pesmi in ža- lostinke.

Zbirko, ki naj ohrani pozab- ljenju naše najlepše narodne bisere in osvežuje spomin na- nje, je natisnila tiskarna "Ame- riške Domovine". — Cena te zbirke je 35 centov s poštno vred. Naroča se na naslovu: "Zarja", 1135 E. 71st St., Cle- veland, Ohio.

ZADNJE VESTI

RUSI V RZEVU
LONDON, 1. decembra. — Poročila iz Stockholma naznanjajo, da so ruske ar- made predle zunanje o- brambne črte pri Rzevu, velikem utrjenem mestu 135 milj zapadno od Mo- skve, in da se zdaj vrše po ulicah boji z bajoneti in ročnimi granatami.

VMESANJE PAPEZA?
LONDON, 1. decembra. — Nemci, ki se boje, da se bo Italija razsula pod sil- nim impaktom angleških bomb, so pričeli danes po radiu poročati, da bo papež kmalu apeliral na vse vojskujoče se narode, naj se vzdrže bombardiranja civi- listov.

Mussolini, ki je težko bolan, bo najbrže šel

Kot možnega njegovega naslednika imenujejo maršala Caviglia, bivšega vojne- ga ministra.

MONTEVIDEO, Urugvaj, 27. novembra. — Iz nekega vero- dostojnega južnoameriškega di- plomatskega vira se je doznalo, da je italijanski premier Musso- lini nevarno bolan in da mu u- tegne naslediti vlada, ki bo za- prosila zaveznike za separaten mir.

Ta vir javlja, da boleha Mus- solini na želodčnih uljesih ter da mu je tudi zelo oslabele srce.

Rečeno je, da se v Rimu raz- pravlja o njegovem nasledstvu in da bo v tem slučaju najbrže izbran maršal Pietro Caviglia, 80 let stari bivši vojni minister.

Vesti, ki so prispele iz Italije, naznanjajo, da je bilo že zaradi popolne brezbrzičnosti v tej voj- ni že mnogo Italijanov obsoje- nih na smrt in ustreljenih. Med Italijani vlada namreč prepri- čanje, da je Italija že izgubila vojno, ne glede na to, kdo bo diktiral mir.

DIVJE ZVERI ZGORELE

MANSFIELD, O., 29. novem- bra. — V požaru, ki je nastal na prostoru, kjer je Richland Country Fair, so zgoreli trije levi, dva tigre in trije medve- di.

Jules Jacot, lastnik živali, je izjavil, da so se zadušile, pred- en je bilo mogoče potegniti njihove kletke na varno. Ome- njene živali so nastopale v ne- kem cirkusu ter so se nahajale tukaj preko zime.

1,400 BELGIJSKIH DE- LAVCEV DEPORTI- RANIH

LONDON, 30. novembra. — Belgijska novaška agencija na- znanja, da je bilo iz St. Niklas- sa v vzhodni Flandriji deporti- ranih v Nemčijo 1,400 belgijs- kih delavcev.

Zaroka

Zadnji teden sta se zaročila korporal Louis Lazar in Miss Mary Roytz. Mary je hčerka dobro poznane družine Mr. in Mrs. Louis Roytz, ki vodita gos- tilno na 17406 Groveswood Ave. Korporal Louis se nahaja v Camp Cook, Calif. — Bilo sreč- no!

Konec stavke pri Chase Brass družbi

Delavstvo je na svojem sho- du v Slovenskem domu na Holmes Ave., sklenilo, da prične danes zjutraj zopet z delom.

Člani International Associa- tion of Machinists unije, ki pripa- da Ameriški delavski federaci- ji, so snoči na svojem shodu v Delavskem domu na Holmes Ave., odglasovali, da se konča en dan trajajoča divja stavka pri Chase Brass and Copper Co.

V mnenju, da bi vzelo več ur za pripravo velikih peči in ker ni bilo mogoče pravočasno ob- vestiti vseh delavcev tretjega šifra, ki prično z delom ob e- najstih zvečer, so zborovalci sklenili, da prično z delom šele danes zjutraj ob sedmih.

Sporazum, da se konča štrajk je bil dosežen včeraj popoldne med kompanijo in zastopniki u- niije. Unijski uradniki so sami priporočali stavkarjem, naj zo- pět prično z delom, češ, da želi tako ameriška vlada, poleg tega pa se tudi Vojni delavski odbor ne bo oziral na njihove zahte- ve, ako se tekom pogajanj usta- vi delo.

Stavka je nastala, ker je kompanija povišala v službi ne- kega klerka, delavci pa so de- jali, da bi moral biti povišan neki drugi klerk, ki je imel senior- nost.

DESET LETALCEV UBITIH

SIOUX CITY, 30. novembra. — Danes je bilo tukaj ubitih deset armadnih letalcev, ko je treščil na zemljo bombnik, s ka- terim so leteli.

Bombnik je treščil na neko koruzno polje kmalu zatem, ko je odletel z letališča.

BOLGARI POKLALI 800 SRBOV

LONDON, 30. novembra. — Jugoslovanski vladni krogi pravi- vijo, da hočejo Bolgari popolno- ma izkoreniniti Srbe v okrajih, kateri so jim bili priznani.

V napadu na vas Krivo reko so Bolgari poklali 600 Srbov, med njimi tudi žene in otroke, nadaljnih 200 pa so pobili v Ja- godini, 200 milj južno od Beo- grada.

Nov tečaj

Nocoj se bo pričel nov tečaj za tako zvane "Air Raid War- dens", ki bodo pripravljani za nudit pomoč v slučaju zračne- ga napada. Pouk se bo vršil v prostorih Želotovega pogrebne- ga zavoda, 6502 St. Clair Ave., od 7:30 do 9:30 ure zvečer. Na- še rojake in rojakinje se opo- zarja, da če vam čas dopušča, da se poslužite tega pouka.

Cirkus pride

Od 10. do 24. januarja bo pri- rejel v Areni predstave zna- ni Al Sirat Grotto cirkus, ki bo imel to pot deset novih aktov.

RUSI SO UBILI IN ZAJELI 155,000 SVOJIH SOVRAŽNIKOV

Ruska ofenziva se vali naprej preko trupel ubitih Nemcev. — Zavzetje 6 milj ozemlja z mnogimi vasmi.

STEPE MED DONOM IN VOLGO SO POKRITE S TRUPLI UBITIH NEMCEV

Rusi so dvignili snoči število pred Stalingradom ubitih ali za- jetih Nemcev na 133,000, nakar so naznanili še poboj 7500 Nem- cev pri zavzetju več vasi na za- sneženih poljanah severnoza- padno od Moskve.

Na zamrzlih stepah ob Donu in Volgi je obležalo nadaljnih 20,000 trupel ubitih Nemcev, kjer so Rusi napredovali za šest milj. S tem je naraslo število ubitih sovražnikov na 67,000, zajetih pa na 66,000.

Na centralni fronti padlo 22,000 Nemcev

Na centralni fronti pa je bilo ubitih 22,300 nacistov in 400 za- jetih, s čemer je doseglo število ubitih in zajetih 155,700.

Celo Nemci sami priznavajo svoje stiske in težave, ko poro- čajo o silnih ruskih napadih med rekama Volgo in Donom, na moskovski fronti, okoli Il- men jezera pod Ljeningradom in na Kavkazu.

Z današnjim dnevom nastopa nova doba za lastnike avtomobilov po vsej deželi

Določbe glede nabave raznih vrst novih pnevmatik. — Kdo je upravičen do obnovljenih ali novih kavčuko- vih obodov.

Z današnjim dnevom je sto- pilo v veljavo racioniranje ga- solina kakor tudi obvezna in- špekcijska pnevmatik ali tajer-jev. Hkratu bodo s tem dnevom pričeli tudi z izvajanjem ekspe- rimenta: tajerje za vse! Na po- dlagi tega eksperimenta se bo preskrbelo baje vsem to ali ono vrsto obodov ali nadomestila za- nje.

Tri vrste "tajerjev"
Tisti, ki bodo imeli "C" kar- te, bodo upravičeni do "recaps" ali pa, ako bodo kupili nove, do najboljših tajerjev št. 1. Oni, ki bodo imeli "B" karte, bodo tu- di upravičeni do "recaps" ali do novih tajerjev kvalitete št. 2. Imejitelji "A" kart pa bodo u- pravičeni do "recaps" ali pa do obodov kvalitete št. 3.

V vrsti tajerjev št. 3 so rab- ljeni obodi, katerih prodajo je vlada pretekli mesec prepoveda- la. Ti tajerji so z današnjim dnevom zopet na prodaj.

"A" karte

Dalje bodo od današnjega dne dalje onim avtomobilistom, ki imajo "A" karte, na razpo- lago tajerji kvalitete št. 3, to so novi "vojni tajerji," ki so iz- delani zgolj iz starega kavčuka onih obodov, ki so bili izročeni

Požar v Cigojevi gostilni na 200. cesti

V noči od sobote na nedeljo je nastal oženj v prostorih na 768 E. 200th St., kjer vodita svojo gostilno Mr. in Mgs. Ci- goj. Bila je velika nevarnost, da se bo oženj razširil na gornje nadstropje, kjer so spali trije sinovi zakoncev Cigoj, 14-letni William, 16 let stari Robert in 18 let stari Frank jr. Povzročena škoda znaša približno \$2,000.

Mr. in Mrs. Cigoj sta izjavi- la, da sta zaprla gostilno ob 1:20 zjutraj, nakar sta šla pred počitkom na kratek izprehod. Kmalu po dveh zjutraj pa je Roberta zbudil vonj po dimu, nakar je Robert zbudil svoja brata.

Vzrok ognja, ki je nastal naj- brže v kuhinji, ni še znan.

Nemci še vedno v Stalingradu

Nemci ne kažejo še nobenih znakov, da nameravajo zbežati iz Stalingrada in iz "yrece", v kateri tiče. "Pravda" javlja, da so se Nemci severozapadno od Stalingrada koncentrirali za minkimi polji in tankovskimi barikadami, toda da so Rusi z odločnimi napadi že zlomili njihovo obrambo.

Prerezane nemške komunikacije

Ker so bile nacistom prere- zane že skoraj vse črte njihov- vih dobav, so pričela v pasteh tičočim Nemcem in Rumuncem med rekama Donom in Volgo velika nemška transportna le- tala donášati živila in potreb- ščine.

Cete severnih ruskih armad so oddaljene še petdeset milj od latvijske meje. Drugi odredi ruskih armad, oblečeni v belih zimskih plaščih, prodirajo v velikem snežnem viharju proti Gžatsku, ki leži ob glavni cesti, katera vodi v Smoljensk, 100 milj zapadno od Moskve.

Pregled pnevmatik

Dovoljenja za "rekapanje" tajerjev ali za nakup novih, bo- de izdajali posebni racijski od- bori, toda šele nato, ko bodo prejeli izjave od inšpektorjev, v katerih bodo slednji navedli, da so preiskali in pregledali o- bode tega ali onega avtomobili- sta ter ugotovili, kaj on potre- buje.

Zdaj je čas za pregled

Vsak lastnik avtomobila mo- rati svoje tajerje pregledati v razdobju med današnjim dnevom in 31 januarjem. Zatem pa bodo morali oni, ki imajo A karte, dati pregledati svoje tajerje vsake štiri mesece, oni, ki ima- jo B in C karte, pa vsakih 60 dni.

Dolžnosti pregledovalcev

Ako bo nadzornik ugotovil, da se vam pnevmatike prehitro obrabljajo zaradi kakega defek- ta na vozilu, če na primer kolo ravno ne teče in "pleše," tedaj vam ne bo dovolil nobenih tajerjev niti ne "recaps", dokler ne boste dali defekta popraviti.

Pristojbine za pregled

Za pregled pnevmatik vam bo računal pregledovalec po 25 centov od avta, ako mu ne bo treba sneti tajerjev s koles, v katerem slučaju boste morali plačati po 50 centov od avta.

Ko prejmemo potrebna navo- dila, bomo tudi javili, kje daste lahko svoje pnevmatike v pre- gled.

MANJ ŽGANJA
COLMBUS. — Jacob B. Tay- lor, direktor urada za žganje, je izjavil, da se bo kmalu omejilo prodajo žganja v prodajalnah na en kvart za osebo na dan.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 meseca) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

KOMU V KORIST SO TAKI REPREZENTANTI?

V večeršnjem članku je bilo dokazano, da poslanik Fotić ni samo v "daljnem," temveč v krvnem sorodstvu z generalom Nedićem in drugimi fašističnimi poglavniki, in da je rodni brat poslanika Fotića, dr. Milan Fotić, tajnik kvizlinga Nedića. Dokazano je bilo tudi to, da je poslanik Fotić rodbinsko povezan ne samo s kvizlingom Nedićem, temveč tudi s hrvatskim kvizlingom Pavelićem.

Ti dokazi mečejo svetlo luč na politično zadržanje poslanika Fotića ter na njegovo delo tu v Ameriki, ki je usmerjeno v prvi vrsti za tem, da služi svojim sorodnikom in svojim fašističnim gospodarjem v borbi proti onim Srbom, Hrvatom in Slovencem, ki skupno prelivajo svojo kri.

Svoječasno smo že omenili strastno kampanjo, ki jo vodi ameriški srbski dnevnik "Srbobran" proti jugoslovanski ideji. "Amerikanski Srbobran," ki je deležen blagohotnega pokroviteljstva poslanika Fotića in kakor se sliši—tudi njegovih oziroma vladnih denarnih subvencij, je pričel zastrupljati s svojo veslarsko ideologijo tudi inozemstvo, kajti kakor se doznava, so prispeli iztisi tega lista pred mesecem dni v Kairo v Egiptu ter v Zenevo v Švici, odkoder so s pomočjo Jugoslaviji sovražne propagande našli pot tudi v Jugoslavijo ter so dosegli že Nedića v Beogradu in Pavelića v Zagrebu.

Vstaški Pavelićev tisk v Zagrebu in Nedićev tisk v Beogradu poročajo zadnje čase o velikem razkolu med izseljenimi Jugoslavi in Ameriki ter navajajo za primer pisanje "Srbobrana." Lista "Nova Hrvatska" in "Novo Vreme" podčrtavata velik Fotićev ugled v Washingtonu, ga nikoli ne napadeta ter pravita, da izvaja v Washingtonu velik vpliv. O njegovi politiki pravita ta dva lista, da je danes jasna in da stremi za ustvarjenje Velike Srbije proti prejšnji Jugoslaviji.

"Srbobran" prihaja v Evropo po sledečih potih:
V Argentino, od tam v Zenevo v Švici in končno v Kairo, Egipt. V Egiptu je angleška policija zaplenila že več iztisov tega lista ter zabranila njegov prenos v Jugoslavijo.

Iz Argentine se prenaša "Srbobran" z nemškimi letali in podmornicami v Nemčijo in Italijo, od tam pa ga pošiljajo v Zagreb in Beograd, da se z njegovo pomočjo razdvoji srbsko-hrvatske mase v njihovi borbi za Jugoslavijo.

Tako se torej truje in upropašča Jugoslavija, njena ideja in njen odpor v emigraciji. Organi tega zastrupljanja so poslaništva in konzulati, ki prenašajo "Srbobran" iz Washingtona, Lizbone, Zeneve in Ankare preko Carigrada.

Ako jugoslovanska vlada ne more ali noče prepovedati in končati tega zastrupljavnega dela, je potrebno, da stori to ameriška vlada, ker je absurdno, da bi se širila v Evropi in v ostalem svetu kampanja, ki gre za tem, da moralno uniči kak zavezniški narod in kako zavezniško državo, kakor se dogaja sedaj v slučaju Jugoslavije.

To je potrebno zlasti sedaj, ker je velika možnost, da se po zavezniških uspehih v Afriki odpre v Jugoslaviji in na Balkanu drugo fronto ter da se pozove Srbe, Hrvate in Slovence, da se skupno dvignejo proti skupnemu sovražniku v borbi za enakopravno in federativno Jugoslavijo.

Poslaništvo v Washingtonu je trojanski konj rušenja Jugoslavije, ki s svojo diplomatsko imuniteto služi rušenju in uničenju Jugoslavije.

Vlada bi morala nemudoma očistiti jugoslovansko poslaništvo elementov, ki sistematično delujejo na rušenju Jugoslavije.

Možno je, da bo Jugoslavija vsak trenutek pozvana v akcijo tukaj kakor tudi na terenu doma, zato so potrebni novi ljudje in Washington se mora očistiti antijugo-

slovanskega poslanika Fotića in njegovih satelitov, ki so sodelovali pri rušenju Jugoslavije v emigraciji, pri ustvarjanju Velike Srbije in pri tako zvani obnovi Nemanjičevega carstva.

S tem, da je ameriška vlada dvignila jugoslovansko poslaništvo v čin veleposlaništva, ni počastila Fotića, temveč Jugoslavijo in njeno herojsko borbo. Da je Fotić prvi veleposlanik te države, se ima zahvaliti jugoslovanski vladi, ki ga je imenovala oziroma obdržala na položaju v Washingtonu. Jugoslovanska ideja in bodočnost Jugoslavije pa zahtevata, da odide g. Fotić čim prej s svojega položaja. To zahteva narod v Jugoslaviji, to zahtevajo vsi jugoslovansko orientirani srbski, hrvatski in slovenski elementi tukaj kakor tudi v Jugoslaviji. Njegovo mesto je ob strani Nedića in Ljotića, kakor mu je bilo prej ob strani jugoslovanskega fašističnega premierja Stojadinovića. Zadnji čas je, da se odstrani trojanski konj in iz Beograda in iz Washingtona. S trojanskim konjem v Beogradu in Washingtonu ni mogoča borba za Jugoslavijo, niti ne za srbski, hrvatski ali slovenski narod. Mesto Konstantina Fotića je ob strani grofa Sforze in Momčila Ninčića ter ob strani vseh onih, ki žele ustvariti Veliko Srbijo.

Ugled in smisel borbe za Jugoslavijo zahtevata, da odide poslanik Fotić s svojega sedanjega položaja ter da se ga nadomesti z iskreno osebnostjo, ki bi bila brez takih rodbinskih vezi in nasprotna fašistični orientaciji.

UREDNIKOVA POŠTA

Cleveland, Ohio — Iz za zadnjega poročila glede prispevkov v S. N. Muzeju smo prejeli zopet nekaj denarja, še več pa drugih predmetov. Vsem prispevateljem, bodisi v denarju ali v predmetih se iskreno zahvalimo za njih velikodušnost in razumevanje muzeja.

V denarju so prispevali: Slovenska dobrodelna zveza, Cleveland, O., \$50.00; Ivan Zorman, slovenski glasbenik in pesnik v Clevelandu, \$5.00; John Berliog, Detroit, Mich., \$2.00; Anton Jordan, Millvale, Pa., \$2.00; po \$1.00 pa so prispevali sledeči: Ciril Stular, Detroit, Mich.; Mrs. Mary Konestabo in Mrs. Mary Penca iz Clevelanda.

Darovalci različnih predmetov S. N. Muzeju pa so sledeči, kateri doslej še niso bili objavljeni v listih: Mrs. Agnes Zalokar, Cleveland, O., veliko raznih zanimivih in zgodovinskih slik, pristno Kranjsko harmoniko, katero je njen oče Gašper Korčič prinesel v Ameriko leta 1891 ter razne druge predmete; Mrs. Frances Hudovernik, Euclid, O., večko raznih zgodovinskih slik in drobnarije; Anton Valentinčič, Sharon, Pa., obris Zupanove jame pri Grosupljem in slike te jame; Frank Vrček, Bedford, O., ruski vrč in druge stvari; Ivan Jontez, važna brošura; Janko N. Rogelj, Sokolsko slike in programi predstav od 1909 naprej istega društva; Frank Muk, razne slike; John Krašovec, Paw Paw, Mich., slika konvencije, kovan in papirnat denar in regalije; Anton Celarec, Waukegan, Ill., slika konvencije; Jos. Ponikvar, Cleveland, dve sliki; Mrs. Frances Mihevc, Salem, Ohio, ženska narodna noša (3 kosi), konvencionalna slika; Frank Tauchar, Chicago, Ill., trinajst mesečni koledar in knjižice iger; Amerikanski Slovenec, Chicago, knjige, zgodovino tega lista; Frances Zlatorepec, kovan denar; Dr. F. J. Kern, programe; Mrs. Mary Yeray, Cleveland, O., revije; Anton Zornik, Herminie, Pa., razne slike; Matija Pogorelec, Duluth, Minn., srebrne verižice, ure, zlata in srebrna ruča ter mnogo listov, knjig in drugih predmetov v številnih pošiljkah tekom leta pred razstavo; Jos. Bogdanich, slikar umetnik iz Eveleth, Minn., je poslal v muzej šest raznih slik, nekatere so narejene z oljnat barvo in predstavljajo moccasin, državno cvetlico Minnesote; Jos. Mavet Sr., Ely, Minn., velika kombinacijska slika v okvirju; Jos. Irman, Akron, O., razen

papirnat denar; Joseph Grošel iz Collinwooda, pipa, regalije, razen denar, srebrna ura itd.; Frank Jelusič, Maple Heights, O., slika Ljubljane v okvirju; Slovenski narodni dom, Maple Heights, slika direktorija tega Doma; Jos. Levar Sr., slika Pregarje na Primorskem; Matija Šojat, Calumet, Mich. pesem "Slaveni" v okvirju Frank Colarich, Cleveland, O., dve stari pisni; Blaž Novak, zapiski in pravila; Mrs. Mary Obed, stara ameriška zastava razpuščenega slovenskega društva iz Thomas, W. Va., iz leta okrog 1903; William A. Sifter, slike, knjige in pokojnega L. Kvedra slovensko-angleški besednjak, rokopis; Joseph Zele, slike; društvo sv. Jožefa iz Calumet, Mich., pionirsko slovensko društvo v Ameriki, po svojem blagajniku John Schimandale, prvo tajniško knjigo tega društva iz leta 1882 do 1888, sabljko, kapo, regalije in druge slike in predmete; Mr. Cerk iz Greensburgh, Pa., umetno izdelan predmet; Frank Kačar, slike; Louis Karish, poslovne knjige in pečat federacije SSPZ zapadne Pennsylvanije; John Gornik, slika 10. konj; Adolph Tekavec, razne slike; Mrs. Buh, zanimiv spominek iz starega kraja; Cankarjeva Ustanova, vse letniške Cankarjevega Glasnika; Frank Lesar, pipa in razne druge stvari; John Peketz po Anthony Jeršin iz Denver, Colo., slike konvencij ZSZ in nove slovenske cerkve od tam; Valentin Sever, razne slike; Josephine Debevec, New Philadelphia, O., stara slovenska knjiga iz leta 1817; John Kobi, Calumet, Mich., stara pravila; Louis Zorko, slika; William Candon, slika; Milka Kress, revije, knjige itd.; Martin Potokar, Lyons, Ill., tretja konvencija SNPJ.

Slovenski narodni muzej SND bo zopet odprt za ogled javnosti na 4., 5. in 6. dec. ob večerih.

Erazem Gorshe, tajnik-arhivar.

CHRISTMAS SEALS

... Protect Your Home from Tuberculosis

Podružnica št. 3 S. M. Z.

V četrtek dne 3. decembra se vrši glavna letna seja podružnice št. 3 Slovenske moške zveze. Pričetek ob 7. uri zvečer v zgornji dvorani Slovenskega Doma na Holmes Ave.

Na dnevnem redu bodo volitve odbora za leto 1943, obenem se bo razpravljalo o prireditvi, ki se bo vršila 30. januarja v Slovenskem domu na Holmes Ave. Članstvo je prošeno, da se udeleži seje v polnem številu, po seji se pa vrši prosta zabava z okrepčili.

Pozdrav!
Chas. Benevol.

Nadvojvoda Oto in delavci v boju za premoč v avstrijski legiji

S strani svobodnih narodov, katere bi Oton Habsburški želel všteti med svoje "Avstrijce" bo naletel na silovit odpor — a tudi iz njenega lastnega tabora je že čuti glasove protesta:

New York, 25. novembra. — Izpod peresa Viktor Riesela prinaša New York Post naslednji članek:

Danes smo zvedeli, da so tukajšnji avstrijski monarhistični in delavski krogi v hudem sporu glede nadvlade nad avstrijsko legijo, katero zdaj organizira War Department v podporo eventualne invazije v Evropo.

V ozadju tega spora je 8-letni boj med nadvojvodo Otonom Habsburškim, pretendentom, ter izgnanimi social-demokrati in delavskimi organizacijami, katere je pregel leta 1934 po kojni kancler Dollfuss. Ko je pretelki četrtek sekretar Stimson objavil načrt za ustanovitve legije, je Oton sklical vojaški komite za osvoboditev Avstrije v cilju, da začne nabirati moštva novega bataljona.

Nadvojvoda, ki je tudi na čelu "svobodnega avstrijskega pokreta", napada avstrijski delavski komite, kateremu načeljuje Julius Deutsch, bivši social-demokratični vojni minister avstrijske republike.

Cilji Habsburške skupine — Visoka osebnost nekdanje avstrijske vojske je danes izjavila naslednje:

S pomočjo svojega vojaškega komiteja in svobodnega avstrijskega pokreta si prizadeva skupina, kateri načeljuje monarhist Hans Rott, dobiti v svoje roke avstrijsko legijo.

Oton in njegovi pristaši bi želeli uporabiti legijo v cilju, da uvedejo v Avstriji monarhijo, katero sovraži vsa centralna Evropa: S svojo agitacijo in s svojimi spletkami, da bi dobil v roke poveljstvo legije, Oton ogromno škoduje stvari svobodne Avstrije.

Habsburžane sovražijo Srbi in Čehi. Sodelovanje Zedinjenih držav z Otonom bi vzbudilo nezaupanje češkega podzemeljskega pokreta in srbske četniške vojske generala Mihajlovića.

Dollfuss, Prine Starhemberg in major Fey, sami avstrijski fašisti, so bili Otonovi pristaši v dobi od leta 1934 do 1938, dokler je bil Mussolini njihov zaščitnik. Narodi centralne Evrope in Poljske pa se danes ne bore za to, da bi Habsburžane posadili nazaj na prestol. ... Habsburžanska skupina vključuje vse avstrijske sile izvenzemski avstrijskega delavskega komiteja. Ta zdaj protestira pri State departmentu zaradi nklonjenosti, katero se izkazuje nadvojvodi. Oni so bili odklonili vstop v nacionalni committee zaradi njegovega izrazito monarhističnega značaja. State Department pa se je bil pogajal z nacionalnim komitejem.

Naša šolska mladina

Predavanje gđc. Staše Furlan o nacističnih zločinih v Jugoslaviji

Barnard Bulletin, šolski list dijakov Barnard College-a v New Yorku je prinesel v svoji številki od 23. novembra poročilo o predavanju slovenske dijakinje, gđc. Staše Furlan, hčerke profesorja Boris Furlana. Govorila je o nacističnih zločinih v Jugoslaviji. Casopis poroča naslednje:

Staša Furlan je pripovedovala v svojem govoru preko CURC o nacističnih zločinih. Opisala je svojo domovino, katere gerilske armade so postale vzvišen vzor junaškega odpora, kot oborožena taborišča, v katerem teror tlačiteljev besni najbolj proti dijakom.

"Jugoslovanski narodi se bore proti osvobodilcem za svobodo in človeški dostojnosti primeren način življenja. Zato pa se je tudi večina dijakov in vsi značajni elementi med njimi pridružili narodni vojski. ... Nadaljujejo ta boj ne le z orožjem, temveč tudi na duševnem polju, kjer podirajo ideologijo, ki stremi za zasužnjevanjem mojega naroda.

Primerjala je svoj položaj v svobodni Ameriki ter eni največjih univerz na svetu, s položajem svojih bivših tovarišev, ki so ostali v Jugoslaviji.

"Bore se v gorah in gozdovih. Na stotine jih pokose s strojnimi puškami. Gestapo jih muči in pobeša. V Kragujevcu, majhnem mestecu so Nemci pomorili—to sami priznavajo—4.600 ljudi, med njimi vse srednješolske dijake od 15 do 18 leta, obenem s njihovimi profesorji.

"Ravnatelj gimnazije, kateremu so Nemci nameravali priznati, se je pridružil svojim učencem in je bil obenem z njimi pokosen od strojnice."

"Ubogi dijaki so morali naravnost od svojih šolskih klopi v smrt. ... Ko so strojnice začele ropotati, so se nehote skrivali za svojimi šolskimi knjigami—v katerih se govori o slavi nemške kulture in civilizacije."

V Sloveniji, kjer je ona sama hodila v šolo, je bilo ustrleženih 7 dijakov in skupini 15 talcev. "Ena mojih najdražjih prijateljic," je dejala Staša, "je bila med njimi. Ko sem jo zapustila, je bila še polna življenja in živahnosti sanjala o bodočnosti. Zdal pa je nikdar več ne bom videla."

Nemci so zaplenili vsa zdravila, hoteli tako zadušiti gerilske upornike. Vsak zdravnik je primoran, da takoj naznanj oblasti imena oseb, ki imajo rane. Kljub temu pa možje in žene med zdravniki tvegajo skoro vsak dan svoje življenje, da pomagajo ranjenim upornikom.

"Med vodilnimi organizatorji, posebno smelega načrta za dobovo zdravniške pomoči, se je nahajala 15letna dijakinja Nadežda Djurčić, ki se je skupaj z nekaterimi drugimi ujela v past, katero so ji nastavili nacisti."

Kljub vsemu pa Staša trdno zaupa v zmago. "Iz te narodne zmage," je obetala, "se bo rodila nova družba svobodnih ljudi. In kadar pride ta dan osvoboditve, bodo dijaki Evrope zopet svobodni. Tudi v moji državi."

movini morajo biti svobodni, da bi živeli v ustvarjajočem miru skupno z vami in drugimi svobodnimi narodi na svetu."

Nadaljni protesti proti Otonu

New York, 27. novembra. — Vplivni newyorški list PM prinaša v svoji večerajšnji številki dve strani, 8 kolon, teksta in slik o Otonovi zadevi. Navajamo le uvodni članek, ki je tudi posvečen Habsburžanu:

Oto in avstrijska legija

Vojni sekretar je vzbudil, brez dvoma nehote, v glavah milijonov ljudi prepričanje, da Zedinjene države poskušajo obnoviti habsburško dinastijo v Evropi. Dovoljenje za ustanovitev avstrijske legije je najbrže čisto zdrava misel. Število Avstrijev, ki bi se radi borili za stvar zedinjenih narodov v vrstah takih legije, je brez dvoma veliko.

Zdal pa—in to je Stimson morda pregledal, ko je dopustil da si valpeti Otona Habsburškega prisvoje vodstvo legije—je vse narode bivše avstro-ogrske monarhije postala simbol reakcije in povratek v devetna stoletje. Povratek v one "dobre stare čase" na Dunaju, ko so bili oficirji najvišja družba in oholo kraljestvo izraz brutalnosti in krutega tlačanja.

Nastal je tak položaj, da Stimson moral takoj nastopiti. Brez odloga bi moral zavrniti Habsburške zahteve glede legije. Bojujočim se Srbom in Čehom, Poljakom in Hrvatom, bi moral povedati, da se ne bore in ne umirajo—za Habsburžane.

Povedati bi moral narodom po svetu, da se ta demokracija povrnila nazaj v monarhijo.

In to bi moral povedati tudi in takoj—G. V. M.

KOSKI PAPIRJA

V egiptovski puščavi je britanski vojak nedavno našel kosček papirja. Bilo je to, kakor zatrjuje poročilo, vojaška propustnica, podpisana od njegovega poveljnika, za tridenesni dopust v Aleksandriji. Dobro bi ga bilo spraviti in ga podariti muzeju, ki bi ga mogel razstaviti skupaj s prepisom Hitlerjevemu govoru, s katerim je oznanil svetu, da bo zmaga izvojevanja leta 1941. Potem: dnevni ukaz, v katerem je izjavil, da je ruska vojska uničena in da si ne bo mogla nikdar več opomoči od njegovega zaupanja polno poročilo, kovanje z dne 30. septembra, da bo Stalingrad padel, češ, "na to se morete zanesti".

Osebnosti

Ban Hrvatske, dr. Ivan Štubašić, je odpotoval večeraj zvečer v Californijo, kjer bo na poziv različnih jugoslovanskih organizacij načeloval sestankom v San Francisco, San Pedro, Watsonville, Frasnju in Los Angelesu. Z banom potujeta gospa Vlasta Štubašić in njegov tajnik, Josip Mohorovičić.

List "Nova Hrvatska" je bil dne 27. septembra, da je predsednik v Zagrebu zaradi komunističnega delovanja obsodil smrt 5 oseb, med njimi tudi dijake 18 let.

DEKLETA IN ŽENE

Ne odlasajte! Naročite si fini FUR-COAT ali "STERLING" suknjo za bodečo zimo na "WILL-CALL" in to direktno iz tovarne SEDAJ doktor dobiti še dobro blago po nizkih cenah. Za dobro blago in pošteno postrežbo se vam priporočam

BENNO B. LEUSTIG
1034 Addison Rd. ENd. 3426 ali 8506

Vesti iz newyorškega časopisja

Slavna publicistka Dorothy Thompson je napisala o vprašanju Otona Habsburškega naslednji članek, priobčen v New York Postu.

Avstrijska legija

New York, 22. novembra. — New York Post) — Ukrep War Departmenta, da se ustvari bataljon Amerikancev avstrijskega potomstva, ki naj bi se botalja za osvoboditev Avstrije, nastavlja pred zelo delikatna politična vprašanja in je bil ugovor v pravo osje gnezdo.

Nezgodno je, da vest o tem načrtu, ki izhaja iz urada g. W. Woodrowa, takoj spominja na očitnost nadvojvode Oto von Habsburga. The New York Times, ki je pisal o tem načrtu, kaže petek iz Washingtona, da je brzojavki pridružil razpis urada g. Stimpsona in vest, da vojaški komite sodeloval s nabiral člane tega bataljona, da je bil komite sestavljen s predsedništvom nadvojvode Oto von Habsburga.

Zdaj se seveda vprašujemo, kaj naj bi ta mladi mož, kateri oče je bil pred njim pahljača s prostola in je živel v izobčinstvu dokler je obstojala avstrijska republika, katerega dolžina je vztrajno delovala v Avstriji za obnovitve avstro-ogrškega cesarstva — zakaj naj bi ta mladi mož nabiral ameriške državljane za vojsko Zedinjenih držav. On sam ni ameriški državljan, temveč le pretendent državljanstva, izgubljenega na koncu prve svetovne vojne zaradi tega, ker je ameriška politika Woodrowa bila uspešna in ker je osvobodila podjarmljene narode av-

stro-ogrsko monarhije, Čehe, Jugoslovane in Poljake. Vsi ti narodi so danes naši zavezniki kakor so bili naši zavezniki v pretekli vojni.

Razglas o vojaškem komiteju nadvojvode Otona Habsburškega očitno prištevava Avstrijcem: Čehe, Madžare, Jugoslovane in še druge narode. Ceni namreč, da se nahaja v Zedinjenih državah 10 milijonov Amerikancev, ki so potomci avstrijskih predhodnikov.

V vsej Avstriji, kakršna je bila ustanovljena po zadnji svetovni vojni po odcpljenju nasledniških držav, je bilo le 6 milijonov ljudi. Ako je res, da se v Ameriki nahaja 10 milijonov Amerikancev avstrijskega izvora, potem sp šteti vsi potomci "cesarske Avstrije". Ako takšne trditve ne bi bile takoj uradno ovržene, bodo neizogibno vzbudile med srednje-evropskimi narodi kar največje zmešnjavo in nezaupanje, ravno tako kakor je Darlanova afera povzročila zmešnjavo med Francozi.

Pokret vojaškega značaja

State Department trdi, da ni v nikakršni zvezi s tem ukrepom, ki ki izhaja iz War Departmenta. War Department pa trdi, da je ta ukrep popolnoma vojaškega značaja in da nima nobenega vpliva na politične zadeve. Toda golo zanikanje političnih zapletljajev ne zadostuje, da se jih odpravi. Pristaši nadvojvode trde, da so dobili blagoslov od State Departmenta, oziroma vsaj blagoslov nekaterih osebnosti tega Departmenta.

Razmišljujejo se tudi — te govornice je povzročil nadvojvoda sam — o odpiranju druge fronte na Balkanu. A ves Bal-

kan je odvisen od vprašanja bo- doče organizacije v tem delu sveta. Tudi podzemeljsko gibanje v Italiji se silno zanima za to vprašanje. Vsak zaveznik, ki si ga sploh moremo zamisliti, bodisi vsled njegovega demokratičnega ali narodnostnega naziranja, ki bi ga mogli najti na tem ozemlju, počeni pri nacionalno - demokratičnih elementih v Italiji in do generala Mihajloviča, vodja srbskih četnikov, do hrvaških gerilcev, do demokratičnih sil na Madžarskem in v Rumuniji, do demokratičnih in nacionalnih sil na Poljskem ter vsi Čehi kakor tudi vse Angležem, Amerikancem in demokraciji naklonjene sile v Avstriji sami, vsem tem je avstro-ogrsko monarhija in njen pretendent najhujši sovražnik.

Razven tega pa so tudi vsi podtalni pokreti, ki delujejo v Nemčiji, sovražni habsburškemu cesarstvu. Igranje z njim je voda na Hitlerjev mlin in njegove novi red, katerega pregandni organi bodo to izvrstno uporabili in pokazali nacional-socializem v luči kolikor toliko napredne sile.

Nočem trditi, da bi katerikoli urad naše vlade polpiral nadvojvode. Pač pa sem mnenja, da je načrt War Departmenta in povezanje nadvojvode s tem načrtom, ustvaril zelo neprijetno politično situacijo. Nezgodno tudi z ozirom na Anglijo, kjer je dolgo pred našim vstopom v vojno Churchill nazdravljaval osvobodilnim zatavam republikanskih vlad nasledniških držav, ki imajo svoje lastne legije in se pod svojim lastnim vodstvom bore bodisi v svoji domovini, v gerilskih in sabotajskih bataljonih, bodisi na afriški fronti.

Rusija je proti Habsburžanom

Razven tega pa so ta ozemlja — srednja in vzhodna Evropa — kar največje važnosti za Rusijo, bodisi carsko, bodisi socialistično, ki se bo vedno zanimala za strukturo sil v teh predelih. Nikdar, v nobenem slučaju, Rusija ne bo sprejela, bodisi iz ideoloških, bodisi iz varnostnih razlogov, da bi se kot zaključek te vojne zopet ustanovila habsburška monarhija. Nikjer v tem starem ozemlju nimajo Habsburžani zaslo- be v ljudstvu. Podpirajo jih izključno le preostanki zastarele fevdalne mentalitete.

Da poskuša nadvojvoda in katerakoli druga politična skupina izkoristiti v čimvečjem obsegu sedanji položaj, katerega je ustvarila vojna, to je težko preprečiti. Oto si je zgradil vse potrebne socialne in politične zveze za tako priložnost. Priljuden je in v marsikaterem oziru človek modernega mišljenja, dobro vzgojen in ima mater izredno močne, železne volje, ki je politično zelo nadarjena.

Toda taki obziri osebnega značaja ne morejo prikriti dejstva, da se Habsburška dinastija ni nikdar hotela odpovedati svojim pravicam "božjega izvora". Mislim, da bodo najmanj Amerikanci pripravljene zopet obnoviti po svoji zgodovinski tradiciji obojevalno in imperi- listično dinastijo v središnji točki Evrope.

Vsako posamezno dejanje ima danes svoj mednarodni politični odmev. Nemogoče je ločiti vojaške uspehe od političnih uspehov. Zgodovinski tok dogodkov pa ni mogoče obrniti nazaj. Kar storimo danes ustvarja problem za jutri.

Nov član kluba

Na sliki je letalski podpolkovnik Harold Bauer iz Fort Collinsa, Colo., ki je tekom enega poleta sestrelil četvero japonskih letal. Podpolkovnik pripoveduje svojim tovarišem, kako je to storil. Zdaj je član kluba, čigar člani so samo oni letalci, ki so sestrelili tekom enega samega poleta najmanj štiri sovražna letala.

Vera pod nacističnim gospodstvom

V 3. številki serije knjizice o "Položaju v podjarmljenih ozemljih" poroča medzavezniški informacijski komite v Londonu o napadih osišča na vero. Nacizem je začel svojo karijero z napadi na židovsko veroizpoved. Židje so bili najslabotnejša in najmanj številna verska skupina v Nemčiji, radi česar jih je bilo najmanj nevarno preganjati. Ko pa je nacizem postal močnejši, je mogel začeti sramotiti tudi protestantsko in katoliško versko skupino v Nemčiji. Tako se je naučil tehnike, a katero zdaj preganja duhovnike, verske uradnike in kongregacije v zasedenih deželah.

Postopanje se stopnjuje od subtilnih razlik v Franciji, Belgiji in Holandski, kjer nacistični rabelj raje počasi deluje, do mučenja in umorov na Poljskem, Čehoslovaškem, v Jugoslaviji in v Grčiji. V Franciji, Belgiji in Holandiji je bilo ljudstvo židovske vere neusmiljeno preganjano, prav kakor v Nemčiji; krščanske organizacije, šole, časopisi in socialne ustanove so bile ukinjene ali pa izpostavljene strupenim napadom. Na Norveškem skušajo nacisti dobiti v svojo pest državno cerkev, kateri pripadajo skoro vsi Norvežani, nakar so skoro vsi pastori odstopili. A nacistična zver ni kazala niti v onih drugih štirih deželah telesnega usmiljenja. Cerkev so bile porušene in podrti, duhovni in mežnarji zaklani. Nacisti so našli v "brezbožni Rusiji" cerkve — oskrunili so jih in se jih posluževali za mučilnice, ali pa so jih zžgali.

Ne bodimo presenečeni. Nacist ne bi mogel živeti v svetu, v katerem velja deset zapovedi in pridiga na gori za ideal ravnania, kakor ne bi mogel živeti na nobenem planetu s človeškim prebivalstvom. Njihov boj gre radi tega, in tudi mora iti, ne le proti človeštvu sploh, temveč tudi proti božanstvu, za katerim je človeštvo stremelo toliko dolgih stoletij. Sami so sklenili, da bodo zverine in zato jih bo Bog pogubil.

NOVA "KAZENSKA" EKSPEDICIJA

LONDON, 14. nov. (Reuter) — Po najnovejših poročilih prodira sedaj nova nemška kazenska ekspedicija opremljena z 50-tonskimi tanki skozi zapadni del osrednje Srbije, blizu Kraljeva. V tamošnjem ozemlju so Nemci zbrali baje že približno 7.000 vojakov nemške vojske — tako poročajo jugoslovanski krogi v Londonu.

Mali oglasi

Išče se

žensko ali dekle, ki bi stregla bolni ženi, kateri se zdravje ob- brača na bolje. Nič pranja. De- lo samo od 7. zjutraj do 4. po- poldne. Plača po dogovoru. — Zglasite se po 4. uri popoldne na 1185 E. 172 St., ali pokličite KEmore 3815.

Delo dobi dekle

Strežnica za restavracijo do- bi takoj delo. — Dobra plača in lahko delo. — Zglasiti se je na 5705 St. Clair Ave.

Proda se

delikatesno trgovino, kjer se prodaja tudi slaščice in cigare. Nahaja se poleg velike šole in jamči se \$800 tedenskega pro- meta. Poleg je stanovanje s 5 sobami. Nizka najemina. Ni e- nake trgovine v razdalji 3 milj. — Zglasite se samo med 2. in 3. uro popoldne na 15116 Lake Shore Blvd.

Ženske

dobijo delo za čiščenje ura- dov ob večerih. Uradi se naha- gajo v okolici E. 140 St. in St. Clair Ave. Plača 50 centov na uro. Morate biti državljanke. — Za podrobnosti pokličite Cher- ry 6992.

Zanesljivi osebi

se odda gostilno v najem. — LOUIS SEME, 6507 St. Clair Ave.

Išče se stanovanje

s 4, 5 ali 6 sobami, spodaj z vsemi udobnostmi. Dva majhna otroka v družini. Kdor ima stanovanje za v najem, naj pokliče telefon: Henderson 4757.

TRGANJE IN BOLEČINE V MISICAH?

Hitro nemoč dobite s Pain-Expeller-jem, čudovitim mazilom, ki ga rabijo tisoči. Nad 18 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dobrodelnosti. Zahtevajte pravi Pain-Expeller a Sidrom na škatlici.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvo
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

General Electric
Magic Chef, Tappen in Grand kuhinjske peči
Imamo tudi Philco Radio.
Cene zmerne
Anton Dolgan
15617 Waterloo Rd.

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, hodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v va- še polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Urad- ni naslov:

6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti
Knaufovo posloppje

Ako iščete

dobrega popravilalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno za- logo finih, novih moških čev- ljev. Cene zmerne.
FRANK MARZIKAR
16131 St. Clair Ave.

Getting Up Nights Makes Many Feel Old

Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Nights, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankles, Rheumatic Pains, Burning, stony or frequent passages? If so, remember that your kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-systemic kidney and bladder trouble — in such cases Cystex (a physician's prescription) usually gives prompt and lasting relief by helping the kidneys flush out poisonous excess acids and wastes. You have everything to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-clad guarantee wrapped around each package assures a re- fund of your money on return of empty package unless fully satisfied. Don't take chances on any kidney medicine that is not guaranteed. Don't delay. Get Cystex (elixir) from your druggist today. Only Cystex guarantees protection for you.

Možje jeklenosti.

Naši možje jeklenosti v oboroženi sili bodo prebili svojo pot do popolne zmage.

Njihovo odločnost podpira vera v same sebe, v njihove poveljnike in ljudi na domači fronti.

Naloga naroda doma pa je podpreti **JEKLENOST** naših mož v bojni črti z vsakim kosom **KOVINE**, ki jo jim moremo dati v njihove roke v obliki aeroplanov, tankov, ladij, topov, in vsakega drugega potrebnega vojnega materiala.

Kupujte VOJNE BONDE

Geslo Zakladniškega Departmenta je: "VSAKDO NAJ DOSEŽE 10% DO NOVEGA LETA"

INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORPORATION

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Fouche je bil skrivaj obvešččen o avstrijskih namerah. Francoski poslanik na Dunaju, grof de Narbonne, mu je bil zasebno pisal, naj priporoči nadvojvodinjo cesarjevi izbreri. Policijski minister je pismo shranil, a črnil ni o njem niti besedice. Vse drugačnim nameram je hotel pripomoči do zmage. Fouche, ki je bil soudeležen pri usmrtni Ludvika XVI., se ni mogel ponujati v to, da bi z njegovo pomočjo prišla na francoski prestol nečakinja Marije Antoinette. Njegov načrt je bil še vedno tisti kakor nekdanj: Jožefino mesto naj zavzame Marija Walewska.

Marija Walewska . . . a le s pogojem, da je sama pripravljena, da odpre svoje uho navsem vojvode Otrantskega in ga sprejme v svoje zaupanje; le tedaj, če mu je za storjene usluge dovolj hvaležna, da mu bo od dne, ko postane cesarica, stalna in zanesljiva opora pri Napoleonu. Ker je videl okrog sebe toliko sovraštva, se mu je zdela zveza z Marijo Walewsko še vedno najboljšo poročstvo za prihodnost. Vendar: ta sporazum je bilo treba, vsaj v duhu in molče, že naprej skleniti. Zadeva je terjala neskončnega tenkočutja. Mimo tega se je mudilo. Prekanjeni vojvoda Otrantski je bil v največji zadregi svojega življenja.

Nazadnje je sklenil tvegati boj. Zdelo se mu je, da mu ni Marija Walewska zadnji čas nič kaj naklonjena. Zato je moral ravnati v začetku kar najprevidneje, še vedno se je od časa do časa oglašal v Houssayevi ulici, toda Marija Walewska je ponarila Durocov svet in ga je sprejemala kot dostojanstvenika, ne kot prijatelja. Fouche je s hinavsko vdanostjo prenašal te ravnanje, ker je upal, da si v pravem trenutku mahoma vrne izgubljeni vpliv.

Dnevi so minevali, sklenil je torej, da se loti dejanj. Neko dopoldne je prinesel Mariji Walewski vstopnico za ložo v operi, kjer je bila bavarskemu kralju na čast slovesna predstava. Pri tem jo je smeje se vprašal, takisto, kakor da bi bila vsaka misel na kako namigavanje daleč od njega, ali se boji, da ji ne bi krona obtežila lepih las.

"Jaz?" je rekla. "Oh! Zmerom te vaše sanje . . . Po tem odgovoru je spoznal, cesar dotlej ni slutil; samostojna in ponosna žena ni niti mislila na to, da bi jo utegnili cesar povzdigniti do sebe, čeprav je bil zdaj svoboden.

"Mar ste pozabili, kar sem vam rekel nekoč?" je nadaljeval. "Ali ne veste, da je zdaj,

ko je prestol izprazen, samo na vaši volji, da sedete nanj?" "Na moji volji? Torej nikoli . . ."

Z viška ga je premerila z očmi. Fouche ni dalj silil vanjo, ker je bil sklenil, da se ob ugodnejši priliki vrne k temu predmetu.

Pa tudi ona je premišljevala o tem. Njena duša je postala bojišče, na katerem so se borila najprotislovnejša čustva. Misel, da bi s tem, če bi sprejela krono, potrdila Jožefinino sum, da stremi po njenem dostojanstvu, ji je bila neznozna. Častihlepje ji je bilo tuje; v Napoleonu je ljubila samo človeka in v plačilo za svojo globoko in čisto ljubezen ni pričakovala od njega ničesar drugega kakor obnove drage, zatirane domovine. Zato je bila njena prva misel, da odbije vsak up na takšno vrtoglavo povisjanje. Verski pomisleki, strah, da ne bi grofa Walewskega z dokončnim prelomom še globlje užalila, vse, kar je bila nekoč odgovorila Foucheju na njegove zapeljive besede, se ji je še močneje vračalo v spomin.

A če bi Napoleon tako hotel? Če bi on hotel, če bi terjal od nje naj zaradi otroka, ki ga nosi pod srcem, izpremeni svoje življenje in si zagotovi neposredno nasledstvo . . . kaj naj mu reče, kaj naj stori? Ali bo imela dovolj poguma, da odbije? Če je hotela biti povsem odkritosrečna, si je morala priznati, da bi se Napoleonovi nujni prošnji vdala.

A tega ni zaupala živi duši. Niti svojemu bratu Lazcinskemu ne, niti prijatelju Duracu ali Pavlini Borgheški, s katero se je pogosto videvali in ki se je morala v svoji radovednosti zadovoljevati z ogibljivimi besedami.

Samó Napoleon je smel slisati ta "da," ki ga je skrivala v svojem srcu in se ga malone sramovala — ta "da," ki ga ni smel odkriti nihče na svetu, ako on sam ne pride ponj.

Spopad

Vsako sredo po večerji je Marija sprejemala v Houssayevi ulici svoje najbližje prijatelje. Na teh neprisiljenih snidenjih se je zbralo k igri pri mehkem soju svetilk zmerom istih deset ali dvanajst oseb. Moški so prihajali v čestni obleki; ženske v preprostih oblačilih: kneginja Jablonowska, Duroc, vojvoda Bassanski z vojvoda Bassanski z vojvodinjo, Fontanes, Delille, gospod de la Bouillierie, gospa Roviška, pogosto Pavlina Borgheška, časih tudi Fouche.

Okrog devetih je sedel glasbenik Gretry k spinetu in zaigral. V obeh preprosto, a prijetno opravljenih salonih je bilo izbrano, dobrodejno, mirno ozračje in stokrat več duha kakor v Tuilerijah. Podajali so kolače, hladine pijače, kavo in čaj. Napoleonu so ta snidenja ugajala. Vendar je izza ločitve le redko prihajal nanje. Vse večere je presedel v delovni sobi pri svojih papirjih in številkah. Mislil je, da bi utegnila njegova navzočnost v večji družbi pri Mariji Walewski tako kmalu po ločitvi žaliti Jožefino. Naj je bil časih še tako osoren, vendar je imel v nekih rečeh obilo tenkočutja . . .

Tisto sredo je pa prišel in še zgodaj. Bil je dobre volje in živahen in je pramljal s tisto neprisiljenostjo, ki ga je delala v prvih letih njegove moči takomikavnega, a ga je z leti vse bolj in bolj zapuščala.

Hvalili je verze dobrega Delilla, ki je bil spet izdal novp knjigo, mu šaljivo očital, da se brani njegovih radodarnih podpor, in tožil, da kot novi August mi mogel prikleniti nase novega Vergila. Pesnik, ki mu je obraz sijal pod belimi lasmi, se je plemenito branil. Ob začetku njegove poti ga je bila podpirala Marija Antoinette, in njen spomin mu je bil še vedno svet. Vkljub svojim skromnim življenjskim razmeram ni bil sprejel od Napoleona nič drugega kakor stolico za literaturo na Francoskem kolegiju. A cesarju je bila ta častna zvestoba do bivše gospodarice po godu.

Nato je podražil Gretryja. Zmerom se je delal, kakor da si ne more zapomniti njegovega imena.

"Kako vam je pa ime?" je vprašal skoraj vselej, kadar ga je srečal.

"Še vedno Gretry, sire," je tiho odgovoril glasbenik.

"Da, res! Kje sem le imel glavo? Nikar ne zamerite . . ."

In se je zasmejal s svojim radostnim smehom, ki je odkrival zobe in dajal Napoleonovu obličju čudovito mladosten izraz.

Z lepo vojvodinjo Roviško je bil zelo ljubezniv; vsak čas je poslal njene soproga kam iz Pariza, češ, da bi se nekaj dni dobro imela.

Govoril je tudi z živahno, nekoliko čudaško kneginjo Jablonowsko, ki jo je čislal zaradi njene vdanosti do Marije; tako je s svojim razmahom poživil vsa družbo.

Ko so pa razpostavili igralne mizice, je sedel v manjšem, dokaj temnem salonu k Mariji na divan, ki je stal med dvema oknom. Tam sta se čutila sama, čeprav jima je bilo le nekaj korakov do luči in glasov.

Marija Walewska nocoj ni bila razigrana kakor cesar, ampak otožna. Rahla trudnost ji je senčila oči. Njena nesočnost še ni bila vidna, a vendar jo je že težila. Razen tega je bilo zadnje dni toliko obiskov, da se je morala na koncu kar zaklepati pred njimi. Čutila je, kako so se množili namigi na njeno stanje — znamenja izpremembe, ki ni hotela misliti nanjo. Vendar jo je navdajala nedoločna skrb. Na cesarjeve laskave besede je odgovarjala le s posiljeno živahnostjo. Kako jo je gledal! Koliko ljubezni se je zrcalilo v njegovih očeh! Tako dobro ga je poznala . . . In zdelo se ji je, da se skrivajo za njegovim lahkotnim kramljanjem resne misli, ki bi jih rad povedal, a jih kdo ve zakaj ohranja zase.

Ni se motila. Že dvakrat je bil Napoleon udrl stavek, ki mu je bil na jeziku. Tako zelo je ljubil Marijo, da se je bal, da je ne bi s ponudbo, naj združi svoje življenje z njegovim, preveč razburil. In tudi pretrudna se mu je zdela nocoj. Zato je odlagal razgovor do jutri, do prve minute, ko bosta sama.

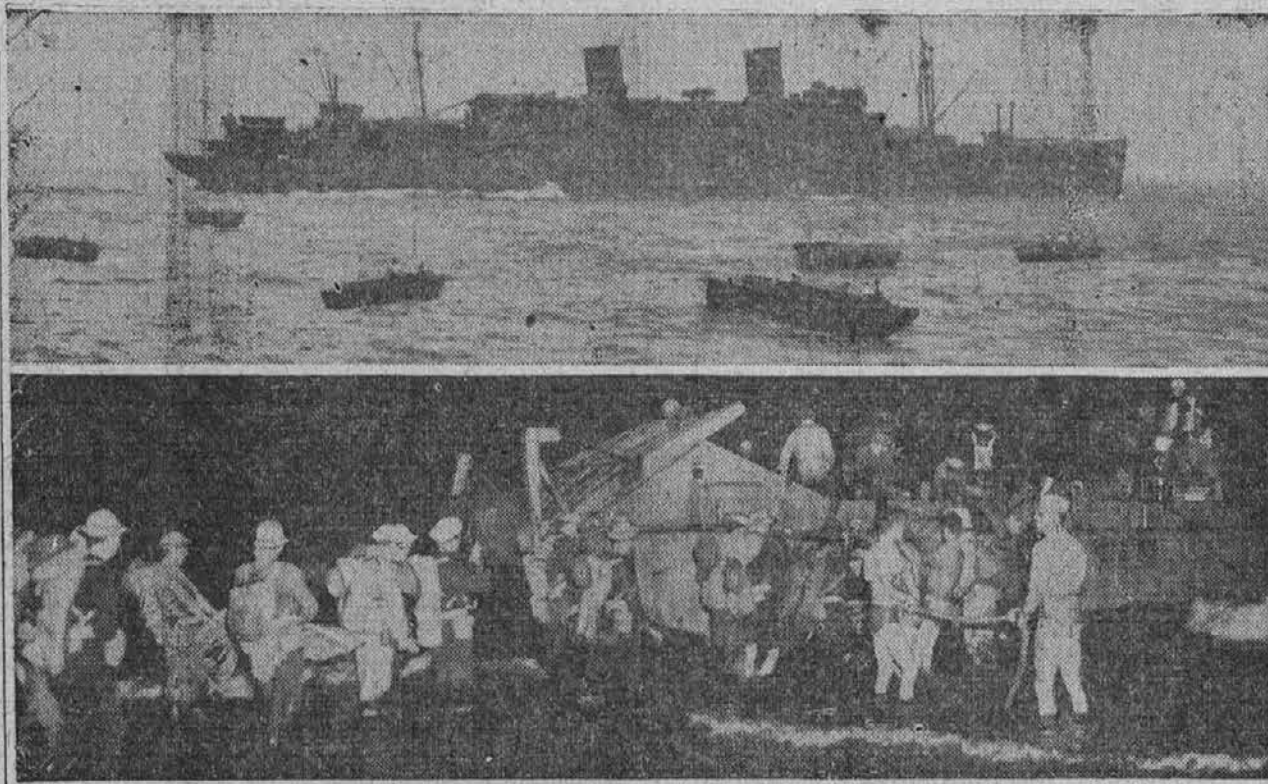
Med tem je hodil v velikem salonu vojvoda Otrantski od gosta do gosta, ustrezal damam, se delal prijetelega in važnega ter nalahno podčrtaval svoje zaupno razmerje do hiše. Prežal je na trenutek, ko bi se mogel približati Mariji Walewski in govoriti z njo. Zdelo se mu je, da je odločilna ura prišla. Še en dan, pa utegne biti prepozno.

Zanj kakor za vse, ki so bili zbrani pri grofici sta imela Napoleono navzočnost in njegovo vedenje poseben pomen. Mislili so, da se bo cesar oženil z Marijo Walewsko. Za Foucheja je bilo torej važno, da si že zdaj zagotovi naklonjenost bodoče vladarice, in zato si jo je hotel storiti dolžnico.

Prilika se mu je ponudila prej, nego je upal.

Cesar je videl, da se družba dolgočasi, odkar se je z grofico ločil od nje; zato je tiho nekaj izpregovoril z Marijo Walewsko, nato pa glasno predlo-

Vaje v invazijski taktiki

Preden kaka armada tvega invazijo preko morja, se mora za to temeljito izvažati. Na gornji sliki vidimo tozadevne vaje ameriškega vojaštva.

žil loterijo, igro, ki je bila takrat še nova in zelo priljubljena. Zbral je igralce okrog sebe, sedel z njimi k največji mizi in sam pri sebi zabundal veselo popevko.

Marija Walewska se je opravičila. Ni se ji moglo igrati. Rajši je hotela ostati v svojem koticu in še nekoliko počivati.

Z nejevoljo je kmalu opazila, da se ji bliža Fouche. Vendar mu je ljubeznivo, kakor zmerom ponudila prostor zraven sebe, Napoleon se ji je od daleč smehljal. "Nu, grofica," je s pritanjem glasom rekel vojvoda Otrantski in skrbno vzdignil škrice svojega rjavega fraka, ko je sedel. "Kdor ima dobrodejno zavest, da se prišteva k vašim prijateljem in slugom, si bo smel — tako vsaj

upam — čez nekaj dni čestitati in vam biti zvest podložnik."

"Ne razumem vas, vojvoda," je zašepetala. "Ni še dolgo tega, kar ste mi očitali moje sanjarije. Te sanjarije se bližajo uresničenju. Tih 'da' bo zadostoval, da dobi Marija Walewska novo ime, s katerim bo sprejeta v zgodovino."

Odgovorila mu ni, a negotov strah jo je obšel, ko se je njegovo brezkrvno lice nagnilo k nji:

"Cesarica!"

"Ne vem, kaj mislite."

"Res ne?" je rekel in njegov glas ni bil brez posmeha. "Toda pa dovolite, da vas poučim. Cesar se pripravlja, da v vaši osebi krona mater svojega dediča. Mene to tem bolj osre-

čuje, grofica, ker mislim, da nisem povsem neudeležen pri njegovih nameri."

"Gospod vojvoda," je živčno rekla Marija Walewska, "v svojo žalost vam moram reči, da vaše usluge ne bodo obrodile uspeha, ki ga pričakujete. Ostar ti hočem to, kar sem. Od dne, ko sem vam jih povedala, se moji razlogi še niso izpremenili." Vojvoda Otrantski je poskočil:

"Kaj? Odbiti bi mogli? Napoleona hoče razočarati?"

"Prepričana sem, da bo cesar pritril mojim razlogom?"

"Svojim sovražnikom hočete pripraviti veselje?"

"Ako imam sovražnike, cesar doslej sicer nisem vedela, jih utegne to ravnanje razorožiti." (Dalje prihodjijo)

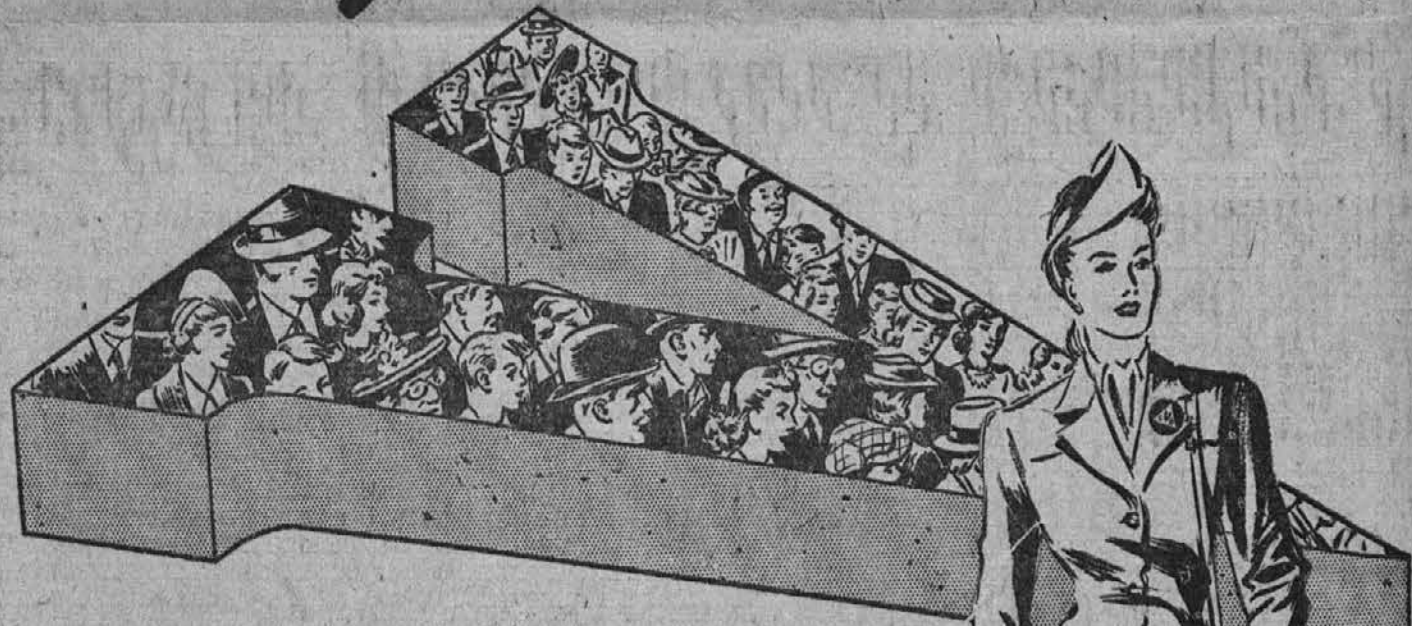
Nudi udobnost bolečim, trudnim kitam

Ko se vam zdi, da vam hočejo trudne, in boleče kite povedati, da se ustavite, poskusite z Johnson's Red Cross obližem nad bolečim delom pleč, hrbta ali rane. Oblasujejoča toplota in podpora obliža vam bo kmalu povedala, da greste zopet lahko NAPREJ.

Produkt Johnson & Johnson, največji izdelovalci kirurških pripomočkov na svetu.

JOHNSON'S RED CROSS PLASTER

Follow your Block Leader!

They are fighting from house to house, block by block, in cities overseas.

That is the way civilians must fight on the Home Front.

Civilians wage actual, offensive warfare against the enemy when they unite in conserving rubber, gasoline, fuel oil, and meat, and in turning in scrap. All Civilian War Services represent direct attacks upon the Axis.

Local Defense Councils throughout the Nation are mobilizing an army of Block Leaders to serve the families of every block or neighborhood, and to help civilians to unite in their neighborhood efforts so as to strike HARD and at the same time.

Welcome your Block Leader in your home.

WELCOME YOUR BLOCK LEADER

SALVAGE	RECREATION	HOUSING
TRANSPORTATION	AID FOR SERVICE MEN	EDUCATION
CONSUMER INTERESTS	HEALTH	WAR SAVINGS
NUTRITION	WELFARE AND CHILD CARE	AGRICULTURE

Every Home a V-Home

Sponsored at the request of the U. S. Office of Civilian Defense

G-NASHING
the
AXIS
by
OGDEN NASH

Mother, I found a dime today,
Quick, my darling daughter!
Hitler's out on a lückory limb,
Stamp him into the water.

BUY WAR BONDS AND STAMPS